

۲۶۶

پوشاك ايلها ، چادر نشينان و روستائيان ايران

مختار حديدي

کشور ما ايران با داشتن بيش از بيست نوع پوشاك مردان و زنان بسان يك سفره بزرگ پوشاك است كه ساكنينش در زندگاني روزانه خود پوشاك است كه ساكنينش در زندگاني روزانه خود پوشاك محليشان را عرضه مي‌کنند.

شگفت در اين است که ارتباط مداوم مردم اين سرزمين با هم و با مردمان سرزمينهاي ديگر، هنوز نتوانسته است اين بستگي آنان به سليقة بومي شان را از ميانه چنان بردارد که هيچ نشانه و اثري از آن مشهود نباشد مقللاً کردها هوز پوشاك اصلي خود را دارند و لرها يا بلوچها و قشقائيهها و گيلکها، هنوز از پوشاك محلي خود استفاده ميکنند و ما که تماشاگر اين موزه بزرگ هستيم

مي بينيم که: پوشاك مردان کرد در سه منطقه کرد نشين کردستان، کرمانشاهان و آذربايجان غربي با کمي تفاوت يکي مي باشد.

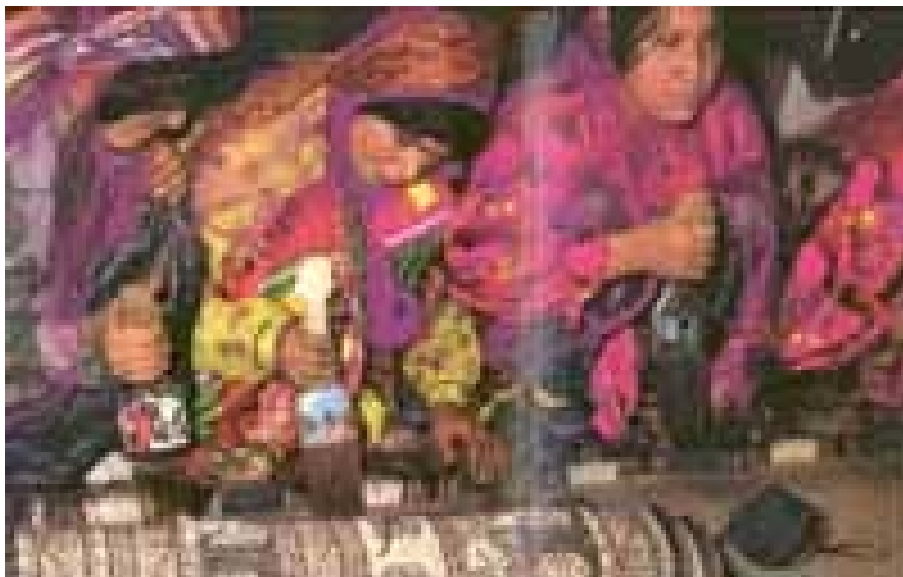
ولی پوشاک بانوانشان با هم تفاوت روشن دارد؛ و مردم گیلان زمین، تنکابن و مازندران تا مرز ترکمانان، پوشاکشان به هم شبیه است، و پوشاک بانوان گیلک در این میان دارای تنوع و جلوه‌ای خاص است.

و می‌بینیم که پوشاک بانوان شمال خراسان، در رنگ‌آمیزی چون پر طاووس رنگ به رنگ است و پوشاک مردان شرق خراسان در ابهت کمی از پوشاک بانوانشان ندارد.

و پوشاک مردم تربت جام، باخرز، خواف و قائنات را می‌بینیم که با پوشاک بلوچها وجه اشتراکی دارد، و پوشاک بانوان بلوچ، با آن همه نقش و نگارهای پرکار و دقیق، عجیب و جدآمیز است و بانوان بنادر جنوب ایران را می‌بینیم که با آن پوشاک سبک وزن و چادر توری سیاه، چون پروانه‌های ظریف سیاهی هستند که بر بالهای سیاه خود خطوط زرد و قرمز دارند یا که پوشاک بانوان قشقایی در فارس به نظر پرشکوه است و از آن بختیارها رنگین، بانشاط و ساده می‌باشد.

ما فقط پوشاك متنوع و مجلل نمي بينيم، بلكه دنيايي از زيور و همه جور و همه رنگ مي بينيم كه آرايش اين همه پوشاكهاست. انواع زيور: ازياره، سينه ريز، تاج، گوشواره، انگشتر، خلخال و....

با توجه به نمای کلی پوشاك مردم ما (در عصر حاضر) ايلها، چادر نشينان و روستائيان ما داراي چندین گونه پوشاك اند كه از لحاظ شكل عمومي مشخص مي باشند.

به طروري که مي‌شود هر يك از آنها را جداگانه نامگذاري کرد: مانند پوشاک کردها، لرها، قشقائيه‌ها، بلوچها، خراسانيه‌ها، ترکمانها، گيلکها، مازندرانيه‌ها و يا بندريه‌ها با اينکه گفته شد پوشاک مردم ما در هر منطقه‌اي اختصاصي است بايد بدانيم که اگر اين مناطق براي وجود گروه بزرگ و خاصي به نام آن گروه ناميده شده‌اند، به همين رو خالي از مردم ديگر ما نمي‌باشند.

بلکه ديگران نيز هر يك با پوشاک معمول خود در آن نقاط به کسب و کار و گشت و گذار مشغولند. در کردستان و کرمانشاهان علاوه بر کردها، لرها نيز سکونت دارند.

يا در آذربايجان علاوه بر ساکنان اصلي (ترك زبانها) کردها، ارامنه و آسوريها نيز هستند.

و در خراسان، بلوچها و زابلیها نیز زندگانی می‌کنند و همچنین است در دیگر نقاط ایران و این امر به هر جهت سبب تاثیر متقابل می‌شود و باعث برداشت پوشاک و سلیقه می‌گردد مانند اینکه مردم طالش از پوشاک مخلوط ساکنین آذربایجان شرقی و مردم کوهستان گیلان برداشت کرده‌اند و زابلیها از پوشاک بلوچها و خراسانیها، و تنکابنیها از پوشاک گیلکها و مازندرانیها و خوزها از مخلوطی از پوشاک همجواران خود (کردها، لرها و ساکنین آن سوی مرز خاکی ما) بهره گرفته‌اند.

منبع: پوشاك ايلها، چادر نشينان و روستائيان ايران، جليل ضياءپور

ايران، آب، باد، خاك